

Kadınlar Sınıfı

— sahara · 14 Şubat 2024

Sonbaharda işlerini büyük oranda yoluna koyan köylüler için rahatlama dönemini başlar. Artık güneşin doğuşunu tarlalarda gözlemez kısa süre de olsa sabah uykusunun tadını tadıp tarlalarına yollanırlar. Çalıştığım köyde şeker pancarların sökme işi kalmıştı sadece. Ayçiçekleri hasadı çoktan bitmişti. Eylül sonlarında makta (kışlık odun) ve buğdaylarını un fabrikalarına götürmek fazla zaman almazdı. Eski yıllar gibi su değirmenlerinde saatlerce sıra bekleme zamanı tarih olmuştu. Köyüler, velilerim kaygısızca işlerinin başında monoton yaşamlarını sürdürürken okulların açılmasına günler kalmıştı. Her yıl ki gibi dersler başlamadan öte bu kez farklı bir beklentimin karşılanacağını dayanılmaz heyecanı içindeydim.

Mesleğimin onuncu yılı. Fiziki haritada yeşil renklerin hâkim olduğu İstanbul ve Bursa'ya yakın Kocaeli'ne büyük umutlarla atandım. En azından ulaşımı olan bir köy hayal etmiştim. Hayallerime karlar yağdı. Merkez ilçeye 36 km uzak olan tek öğretmenli köyde çalışacaktım. Geniş, cam çerçeveleri çürümüş, bakımsız bir okul ve günümüz F tipi ceza evleri tipi iki odalı bir öğretmen lojmanı çıktı karşıma. Lojmana girdiğim zaman elimden gelse duvarları yanlara itip odaları azıcık genişletsem gibi garip bir hisse kapıldım. Lojman betimlenemez ölçüde dar olması çekilecek gibi değildi. Köyden ilçeye araç yoktu. Araç bulmak için sabahın köründe en az kırk dakika yürümek gerekiyordu.

İşte bu koşullar altında beş yıl çalıştığım bu köyden İzmit Kandıra Yolu üzerine ulaşımı olan bir köye tayin istemiştim. İl içi atamalar ilde yapılır valilikten imzadan sonra işlem biterdi. Kesin duyumunu almıştım atamalar imza bekliyordu. Mevsim sonbahar, aylardan Eylül diye başladık söze. Evet, Eylül olmasına Eylülü yaşadığımız ay. Bu ayın Türkiye Cumhuriyeti Tarihinde eşine rastlanmayacak bir günü içinde barındıracağını kim bilebilirdi! Ilık bir güne uyandık. Dünyayla tek iletişim aracım radyoyu açtım. Duyduklarım hiç hoş değildi. Kenan Evren bir biri arkasına bildiriler okuyordu.

Bildirilerin içeriği malum: Türk Silahlı Kuvvetleri emir ve komuta altında yönetime el koymuştur mealli sözler...

12 Mart 1971 muhtırasının üzerinden on yıl geçmeden ordumuz yeniden idareye el koyuyordu. Benim atama işim bir başka bahara kalması Kenan Evren'den bana kalan birinci hediye oldu. Ve hafızalarımızdan çıkmayan sözler ve uygulamalar da tüm yurttaşlarımıza hediye kaldı; netekim(!) kısa süre içinde devlet başkanı olan paşamızdan. Ve ülke tarihine siyah harflerle yazılan incileri (!)

"Asmayalım da besleyelim mi?" 17 yaşında astırdığı devrimci Erdal Eren için söylemişti. "Hak edeni asmazsan bunlar virüs gibi çoğalırlar, işte o zaman Atatürk ilke ve inkılaplarından kopulur." "Adalet yerini bulsun diye bir sağdan bir soldan asıyorduk. Eğer sağdan 2 asmışsak ertesi gün 2 de soldan asıyorduk."

1983'te yaptığı bir konuşmada siyasi yasaklı parti liderlerine ilişkin söylüyor

"Bunlar tencereyi pisletmişlerdi, biz temizledik. Yeniden tencereyi verelim, yeniden pisletsinler istedikleri bu." Ve binlerce insanımız işkencelere tabi tutuldu. 1980 askeri darbesinin insanımıza, siyasi yaşantımıza... olan etkilerini anlatmak bu yazının hacmini kat kat aşar.

Kenan Paşamız, kafasına fötr şapka takıp, eline aldığı bastonla sağa sola caka satarak yürüyerek kendisini Atatürk'le özdeşleştirdiğini sanıyordu. Tüm bunlara karşın halkla ilgili şöyle bir uygulaması oldu beğendiğim...

İlköğretim Müdürlüğünde resmi bir yazı geldi. İçeriği şöyleydi. Okul müdürü köy muhtarıyla birlikte köyde yaşayan 14 yaşından büyük okuma-yazma bilmeyen vatandaşları tespit edecek; 14-45 yaş arasında okuma yazma bilmeyenlere Halk Eğitim Müdürlüğü'nün eş güdümüyle okuma-yazma kursu açacak. Kurs zorunlu olacak. Görevi yerine getirmek için ivedilikle iş başı yaptık muhtarla. Paşamızın kılıcının önü de kesiyor arkası da kesiyordu. Erkeklerde 45 yaş altı okuma-yazma bilmeyen yoktu. Sözü uzatmadan yirmiye yakın kadın öğrenci tespit ettik.

Halk Eğitimden gerekli kitap ve benzeri materyalleri alarak mesai günleri saat 15.30'de başlatacağım kursu vatandaşlara haber verdim. Öğrencilerimin paydos saati saat 13.00'tü.

Öğrencilikte ilk derse girecek staj günlerimdekinden daha da heyecanlıydım. Köy çocukları için heyecan, toplum karşısına çıkarken hissedilen korku adeta DNA'larımıza işlemiştir. Ortaokul yıllarında sınıfımızda kız öğrenci yoktu. Okulda da az sayıda kız öğrenci vardı. Öğretmen Okulda ise sınıflarımıza sayılar onu geçmeyen kız arkadaşlarımız vardı. Yatılı okul, kız arkadaşlarımız gündüzlü. Ders bitince evlerine giderlerdi. Kızlarla sıkı fıkı konuşmak kesinlikle yasaktı. Yetesiye sosyalleşmeden dersem abartı olmaz; köylere atandık köy çocuğu yatılı okul mezunu öğretmenler olarak.

Kadınlarla konuşmaya utanırdım. İster istemez yüzüm kızarırdı. Şalvarlı genç kadınlar sınıfı

doldurdu. Nefes almakta zorlanıyorum. Bir çözüm olarak eşimle girdik ilk derse. Tanışma faslı derken öğretmenlik duygularım alevlendi. Gözlerinin rengini masmavi keten çiçeklerinden, yanaklarının kırmızı rengini ise kırlarda açan gelinciklerden alan genç kadınlar çoğunluktaydı. Dersleri sürdürdüm.

Okumaya, aydınlanmaya hasret kalmış bu güzel insanlar iki ay süreli kurs süresince heceleyerek okumayı öğrendiler. Aralarındaki rekabet, hırs kayda değerdi. Heyecanım geçince Öğretmen Okulu'nda öğrendiğim ve meslek yaşamımda edindiğim deneyimlerle birleştirerek öğretmenlik adına yapılması gereken öğrencileri motive etme, yaptıkları işi sevdirmeye... yöntemlerini uygulayıp tüm enerjimi de harcayarak başarı sağlandı. Kurs bitiminde okuma-yazma öğrenen kadınlarımızın gözlerindeki ışık Kenan Evren'den bana kalan başka hoş yadigârdı...

Ne yazık ki, uzun soluklu olmadı bu uygulama. Sadece bir yıl uygulandı. Yurdumuzun doğu, güneydoğu bölgelerinde okuma-yazma bilmeyen hiçbir yurttaş kalmamacasına kadar uygulanmalıydı.